

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

II. ÚS 694/2025-25

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Petra Molnára a sudcov Ľuboša Szigetiho (sudca spravodajca) a Petra Straku v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpeného advocatus s. r. o., Palackého 12, Bratislava, proti postupu Okresného súdu Humenné v konaní vedenom pod sp. zn. 4T/83/2021 takto

rozhodol:

1. Postupom Okresného súdu Humenné v konaní vedenom pod sp. zn. 4T/83/2021 **bolo porušené** základné právo sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky, právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.
2. Okresnému súdu Humenné **prikazuje**, aby v konaní vedenom pod sp. zn. 4T/83/2021 konal bez zbytočných prietáhov.
3. Sťažovateľovi **priznáva** náhradu trov právneho zastúpenia v sume **949,17 eur**, ktorú **je** Okresný súd Humenné **povinný** zaplatiť právnenému zástupcovi sťažovateľa do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.
4. Vo zvyšnej časti ústavnej sťažnosti **nevyhovuje**.

Odôvodnenie:

I.

Skutkový stav a sťažnostná argumentácia

1. Ústavnému súdu bola 11. septembra 2025 doručená ústavná sťažnosť sťažovateľa, ktorou namieta porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) a základného práva na správny úradný postup v zmysle čl. 46 ústavy postupom okresného súdu vo veci označenej v záhlaví tohto nálezu. Sťažovateľ požaduje priznanie

finančného zadosťučinenia a náhrady trov konania. Rovnako žiada, aby ústavný súd prikázal konať okresnému súdu bez zbytočných prietáhov.

2. Sťažovateľ je v procesnom postavení poškodeného v trestnom konaní vo veci obžaloby pre zločin zneužívania právomoci verejného činiteľa v zmysle § 326 ods. 1 písm. a) a ods. 2 písm. a) Trestného zákona. Skutok, ktorý je predmetom konania sp. zn. 4T/83/2021 na okresnom súde, sa stal 30. decembra 2017. Trestné stíhanie bolo začaté uznesením vyšetrovateľa sekcie kontroly a inšpekčnej služby Ministerstva vnútra Slovenskej republiky, odboru inšpekčnej služby Východ ČVS: SKIS-1/OISV-V-2018 zo 17. januára 2018. Obvinenie bolo vznesené 26. marca 2018. Obžaloba bola podaná prokurátorom Krajskej prokuratúry v Prešove 11. októbra 2021.

3. Podľa sťažovateľa zbytočné prietahy v predmetnej veci vznikli v dôsledku nielen nečinnosti konajúceho okresného súdu, ale aj jeho neefektívnej činnosti. Sťažovateľ uvádza, že ku dňu podania ústavnej sťažnosti nie je predmetné konanie právoplatne skončené. Od vznesenia obvinenia ubehlo viac ako 7 rokov. Trestné konanie pred okresným súdom trvá od podania obžaloby približne 4 roky. Sťažovateľ taktiež konštatuje, že pokiaľ sú dôvodmi prietáhov v konaní zmeny v personálnom obsadení súdu, jeho preťaženosť v dôsledku veľkého nápadu vecí alebo problémy vyplývajúce zo zmeny politickej, hospodárskej alebo spoločenskej situácie či štrukturálne problémy konania, nemôže sa okresný súd zbaviť zodpovednosti za prietahy v konaní spôsobené nevhodnou komplikovanosťou procesu, nedostatkami právneho systému alebo nedostatkami v koordinácii činnosti svojich rôznych orgánov. Takéto prietahy nemôžu byť pričítané na vrub sťažovateľovi a nemôžu byť dôvodom, aby sťažovateľovi bol odmietaný výkon spravodlivosti.

4. Ústavnú sťažnosť ústavný súd uznesením č. k. II. ÚS 694/2025-16 z 3. decembra 2025 prijal podľa § 56 ods. 5 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na ďalšie konanie v celom rozsahu.

II.

Vyjadrenie okresného súdu

5. Okresný súd na žiadosť ústavného súdu listom sp. zn. Spr 4008/25 z 12. decembra 2025 zaslal vyjadrenie k ústavnej sťažnosti sťažovateľa, v ktorom nespochybňuje skutkový stav uvádzaný sťažovateľom v ústavnej sťažnosti. Poukazuje však na viacnásobné zmeny v osobe konajúceho zákonného sudcu v predmetnej veci, pritom každý sudca, ktorému bola predmetná trestná vec pridelená, postupoval najrýchlejšie a najlepšie, ako vedel, v súlade so svojím svedomím a vedomím, maximálne využívajúc svoje kapacitné možnosti pri vybavovaní celkového množstva trestných vecí, ktoré mu boli pridelené. Taktiež mnohé faktické veci okresný súd nedokázal ovplyvniť, napr. situáciu, keď Súdna rada Slovenskej republiky rozhodla o preložení zákonnej sudkyne na výkon funkcie sudcu na Mestský súd Košice v čase, keď na okresnom súde zo sudcov vybavujúcich trestnoprávnu agendu zanikla funkcia inému sudcovi pre dosiahnutie veku 67 rokov, zároveň v čase, keď Súdna rada Slovenskej republiky rozhodla o dočasnom pridelení sudkyne okresného súdu s rovnakou agendou na výkon funkcie sudkyne Krajského súdu v Prešove. Toto vyvolalo kritický podstav sudcov vybavujúcich trestnoprávnu agendu a preťaženosť týchto sudcov.

6. Ústavný súd podľa § 58 ods. 3 zákona o ústavnom súde vec prejednal a rozhodol bez nariadenia ústneho pojednávania, pretože na základe obsahu podaní a vyžiadaného spisu dospel k záveru, že od ústneho pojednávania nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci.

III.

Posúdenie dôvodnosti ústavnej sťažnosti

III.1. K namietanému porušeniu základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru okresným súdom:

7. Predmetom konania pred ústavným súdom je rozhodovanie o tom, či postupom okresného súdu v napadnutom konaní došlo k porušeniu základného práva sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

8. Ústavný súd pri rozhodovaní o sťažnostiach namietajúcich porušenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy vychádza zo svojej ustálenej judikatúry, v súlade s ktorou „Účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia všeobecného súdu. Samotným prerokovaním veci na súde sa právna neistota osoby domáhajúcej sa rozhodnutia neodstraňuje. K stavu právnej istoty dochádza zásadne až právoplatným rozhodnutím súdu alebo iným zákonom predvídaným spôsobom, ktorý znamená nastolenie právnej istoty inak ako právoplatným rozhodnutím súdu.“ (IV. ÚS 221/04).

9. Základnou povinnosťou súdu a sudcu je zabezpečiť taký procesný postup v súdnom konaní, ktorý čo najskôr odstráni stav právnej neistoty, kvôli ktorému sa účastník obrátil na súd so žiadosťou o jeho rozhodnutie.

10. Pri posudzovaní otázky, či v súdnom konaní došlo k zbytočným prietahom v konaní, a tým aj k porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, ústavný súd v súlade so svojou doterajšou judikatúrou zohľadňuje tri základné kritériá, ktorými sú právna a faktická zložitost' veci, o ktorej súd rozhoduje (1), správanie účastníka súdneho konania (2) a postup samotného súdu (3). V súlade s judikatúrou Európskeho súdu pre ľudské práva ústavný súd v rámci prvého kritéria prihliada aj na predmet sporu (povahu veci) v posudzovanom konaní a jeho význam pre sťažovateľa. Podľa uvedených kritérií posudzoval ústavný súd aj sťažnosť sťažovateľa.

11. Pokiaľ ide o kritérium, ktorým je právna a faktická zložitost' veci, ústavný súd konštatuje, že predmet konania tvorí bežnú súčasť rozhodovacej činnosti všeobecných súdov s ustálenou judikatúrou. Na akúkoľvek právnu či faktickú zložitost' nepoukázal ani samotný okresný súd.

12. Vo vzťahu k správaniu sťažovateľa ústavný súd konštatuje, že sťažovateľ sa o predĺženie napadnutého konania sám nepričinil.

13. Napokon sa ústavný súd zaoberal hodnotením postupu okresného súdu v napadnutom konaní, pričom vychádzal zo svojej ustálenej judikatúry, v zmysle ktorej zbytočné prietahy v konaní môžu byť zapríčinené nielen samotnou nečinnosťou všeobecného súdu, ale aj jeho neefektívnou činnosťou, teda takým konaním, ktoré nevedie efektívne k odstráneniu právnej neistoty (II. ÚS 32/03, IV. ÚS 267/04, IV. ÚS 182/08).

14. Z popísaného priebehu konania okresným súdom vo vyjadrení na ústavnú sťažnosť, z ústavnej sťažnosti a vyžiadaného spisu sp. zn. 4T/83/2021 ústavný súd zistil, že skutok, ktorého šetrenie a prejednanie je predmetom namietaného konania, sa stal 30. decembra 2017. Trestné stíhanie pre predmetný skutok začalo 17. januára 2018 uznesením vyšetrovateľa sekcie kontroly a inšpekčnej služby Ministerstva vnútra Slovenskej republiky, odboru inšpekčnej služby Východ ČVS: SKIS-1/OISV-V-2018. Dňa 11. októbra 2021 doručil prokurátor Krajskej prokuratúry v Prešove okresnému súdu obžalobu vznesenú proti obžalovaným. Prvý termín hlavného pojednávania bol nariadený na 28. apríl 2022, avšak z dôvodu práceneschopnosti zákonnej sudkyne bol zrušený. Následne okresný súd nariadil ďalších 14 pojednávanií, z ktorých bolo 10 zrušených. V priebehu prvostupňového konania došlo k zmene zákonného sudcu päťkrát. Do dňa podania ústavnej sťažnosti nebolo v napadnutom prvostupňovom konaní právoplatne meritórne rozhodnuté.

15. Označené konanie trvalo do podania ústavnej sťažnosti na okresnom súde takmer 4 roky, čo nie je možné považovať za sústredené a efektívne konanie smerujúce k meritórnemu rozhodnutiu veci. S ohľadom na uvedené skutočnosti ústavný súd konštatuje porušenie práva sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom okresného súdu v napadnutom konaní (bod 1 výroku tohto nálezu).

III.2. K namietanému porušeniu práva na správny úradný postup v zmysle čl. 46 ústavy:

16. Ústavný súd sa zaoberal námietkou sťažovateľa o porušení jeho základného práva podľa čl. 46 ústavy. Podľa ustálenej judikatúry ústavného súdu je sťažovateľ povinný nielen označiť základné právo alebo slobodu, ktorých porušenie namieta, ale aj konkrétne uviesť, v čom toto porušenie spočíva; ústavný súd nie je oprávnený nedostatky odôvodnenia sťažnosti nahrádzať vlastnou činnosťou (porovnaj napr. I. ÚS 301/06, III. ÚS 209/04).

17. V posudzovanej veci sťažovateľ síce namieta porušenie označeného základného práva, avšak jeho argumentácia v tejto časti neobsahuje konkrétne tvrdenia, ktoré by nasvedčovali existencii takto kvalifikovaného pochybenia. Sťažovateľ neidentifikoval žiadne konkrétne procesné alebo právne nedostatky.

18. Za týchto okolností ústavný súd konštatuje, že sťažnosť v tejto časti nespĺňa požiadavky na riadne odôvodnenie, a preto nebolo možné dospieť k záveru o porušení označeného základného práva sťažovateľa.

19. Ústavný súd preto sťažnosť v tejto časti podľa § 56 ods. 1 písm. c) zákona o ústavnom súde nevyhovel, pretože nemá náležitosti ustanovené zákonom (bod 4 výroku tohto nálezu).

IV.

Primerané finančné zadosťučinenie

20. Sťažovateľ žiadal v petite ústavnej sťažnosti priznať primerané finančné zadosťučinenie. Rozsah požadovaného finančného zadosťučinenia neuviedol, svoj návrh vo vzťahu k priznaniu primeraného finančného zadosťučinenia ani neodôvodnil.

21. Podľa § 123 ods. 2 zákona o ústavnom súde ak sa sťažovateľ domáha primeraného finančného zadosťučinenia, v ústavnej sťažnosti uvedie rozsah, ktorý požaduje, a z akých dôvodov sa ho domáha. Z § 135 ods. 1 zákona o ústavnom súde vyplýva, že ak ústavný súd prizná sťažovateľovi

primerané finančné zadosťučinenie, orgán verejnej moci, ktorý porušil základné práva a slobody sťažovateľa, je povinný sťažovateľovi priznané finančné zadosťučinenie zaplatiť do dvoch mesiacov od nadobudnutia právoplatnosti rozhodnutia ústavného súdu.

22. Ústavný súd dospel k záveru, že deklarovanie porušenia uplatnených práv sťažovateľa a priznanie plnej náhrady nákladov konania je adekvátnou satisfakciou za zásah do jeho práv pri okolnostiach dopadajúcich na predmetnú vec. Vzhľadom na absentujúce obligatórne odôvodnenie požadovaného priznania finančného zadosťučinenia ústavný súd finančné zadosťučinenie sťažovateľovi nepriznal (bod 4 výroku tohto nálezu).

V.

Trovy konania

23. Podľa § 73 ods. 3 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže v odôvodnených prípadoch podľa výsledku konania uložiť niektorému účastníkovi konania, aby úplne alebo sčasti nahradil inému účastníkovi konania alebo štátu trovy konania.

24. Ústavný súd priznal sťažovateľovi náhradu trov konania podľa § 11 ods. 3, § 13a ods. 1 písm. a) a c) vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov (ďalej len „vyhláška“) v rozsahu tarifnej odmeny za dva úkony právnej služby v roku 2025 a režijného paušálu k nim podľa § 16 ods. 3 vyhlášky navýšené o sadzbu dane z pridanej hodnoty. Takto určená suma predstavuje celkom 949,17 eur (bod 3 výroku tohto nálezu).

25. Priznanú náhradu trov konania je okresný súd povinný zaplatiť na účet právneho zástupcu sťažovateľa do 2 mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu (§ 62 zákona o ústavnom súde v spojení s § 263 ods. 1 Civilného sporového poriadku).

26. Podľa čl. 133 ústavy toto rozhodnutie nadobúda právoplatnosť dňom jeho doručenia účastníkom konania.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 6. mája 2026

Peter Molnár
predseda senátu